

**Тільки тим
історія належить,
хто за неї
бореться й живе!**

Державний Гімн України

Слова: Павло Чубинський
Музика: Михайло Вербицький

Ще не вмерли України, і слава, і воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться
доля.

Згинуть наші вороженьки, як роса на
сонці,

Запануєм і ми, браття, у своїй
сторонці.

Приспів:

Душу, тіло ми положим за нашу
свободу.

І покажем, що ми, браття, козацького
роду.

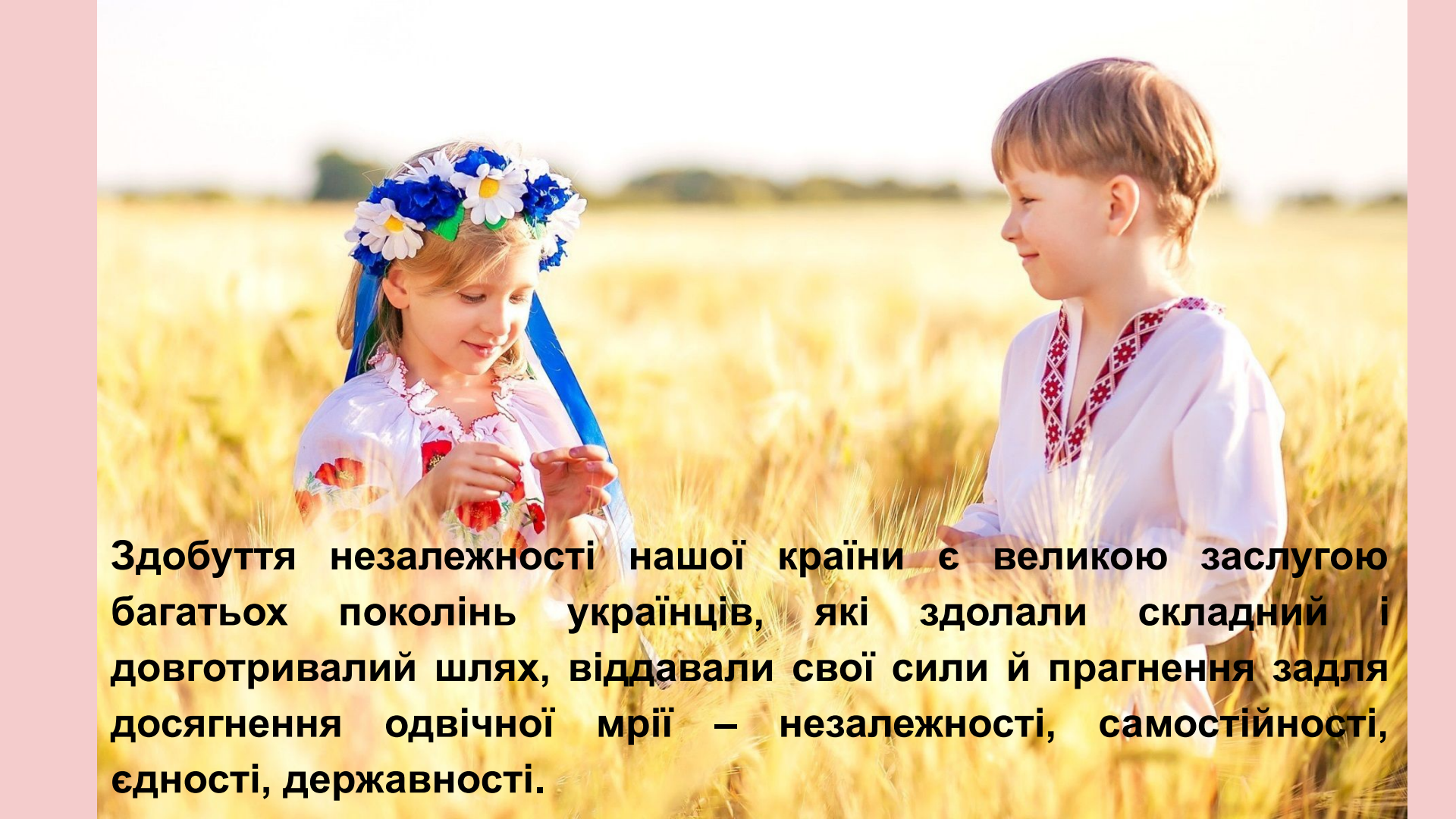
Добрий день, друзі! Вітаємо вас зі святом - Днем Незалежності України!

Український народ
пройшов довгий
шлях до
проголошення
незалежності нашої
держави (24 серпня
1991р.), що
отримала офіційну
назву — Україна!

Предісторія

- **1649** — заснування Гетьманщини. Ліквідована Російською імперією 1764
- **13 грудня 1917** — проголошення незалежності Кримської Народної Республіки. Ліквідована більшовицькою Росією.
- **22 січня 1918** — проголошення незалежності Української Народної Республіки. Окупована більшовицькою Росією.
- **16 лютого 1918** — проголошення незалежності Кубанської Народної Республіки. Ліквідована більшовицькою Росією.
- **19 жовтня 1918** — проголошення незалежності Західноукраїнської Народної Республіки. Окупована Польською Республікою.
- **15 березня 1939** — проголошення незалежності Карпатської України. Ліквідована Королівством Угорщина.
- **30 червня 1941** — проголошення відновлення незалежності Української держави. Ліквідована німецьким Третім Рейхом.

A photograph of two children in traditional Ukrainian folk costumes standing in a golden field. The girl on the left wears a white blouse with red floral embroidery and a blue headband with white and blue flowers. The boy on the right wears a white blouse with red and white geometric embroidery. They are both looking down at something in their hands. The background is a soft-focus field of tall grasses under a bright sky.

Здобуття незалежності нашої країни є великою заслугою багатьох поколінь українців, які здолали складний і довготривалий шлях, віддавали свої сили й прагнення задля досягнення одвічної мрії – незалежності, самостійності, єдності, державності.

Україна здобула незалежність юридичним шляхом, після ухвалення низки документів, що проголошували державний суверенітет. Легітимність цих кроків Верховної Ради підтвердив Всеукраїнський референдум. Незалежність – не «випадковість», як стверджує російська пропаганда, а результат зусиль представників багатьох поколінь. Розпочата Горбачовим «перестройка» активізувала процеси, які раніше стримувалися репресіями. Почали відбуватися події, які спочатку привели до проголошення Україною незалежності, а потім зміцнювали її та наповнювали реальним змістом. Зараз Україна захищає свою незалежність, відбиваючи широкомасштабну агресію росії.

Якщо уявити, що країна – це дім, то Україна все ще в процесі будівництва. Є міцний фундамент – століття боротьби за можливість жити в єдиній і незалежній країні. Є стіни – Конституція і законодавство, що дають можливість людям мати свободу і захист своїх прав, а також обов'язки, виконання яких зробить буття у спільному просторі безпечним і комфортним. Є дах – визнання незалежності і суверенітету України іншими країнами та членство України у міжнародних організаціях. Однак поки не все добре всередині цього будинку: основні комунікації є, але все інше не доведене до ладу, не обладнане зручно, не оформлене естетично, не прибрано. Та й не всі з тих, хто живе у цьому великому спільному домі, цінують його і готові докладати зусиль для його розбудови. А ще є сусід, який хоче відібрати цей дім, а його головних оборонців і будівничих знищити.

У 2014 році росія окупувала Крим і розпочала війну на Донбасі, а **24 лютого 2022** року російська армія розпочала широкомасштабне вторгнення на територію України по всій довжині спільного кордону і з території Білорусі.

Україна веде справедливу війну за відновлення своєї територіальної цілісності.

Україна лише 32 роки існує як незалежна країна на мапі світу, але цьому передували кілька століть боротьби українців за право мати свою державу.

Мітинг у Києві 30 вересня 1990 року із закликом до виходу України зі складу СРСР. Окрім синьо-жовтих прапорів, майорять і червоно-чорні

Перелік із подій, які, зробили здобуття незалежності невідворотним у 1991 році, а потім формували і зміцнювали самотійність України як держави.

1. Створення Народного руху України

8–10 вересня 1989 року в конференц-залі Київської політехніки відбувся з'їзд Народного руху України за перебудову (Руху), який став головною організаційною і рушійною силою у просуванні України до незалежності.

ВРух

**Установчий з'їзд Народного руху
України. Київ, 9 вересня 1989 року**

2. Перепоховання в Україні Стуса, Литвина і Тихого

Вивезення із ГУЛАГУ і **перепоховання в Києві 19 листопада 1989 року** останків політв'язнів радянського режиму **Василя Стуса, Юрія Литвина і Олекси Тихого** викликало таке піднесення, що його порівнювали із перепохованням Тараса Шевченка.

Сам факт, що КДБ СРСР дозволив ексгумувати і вивезти в Україну із «політичної зони» в Пермській області Росії тіла дисидентів, чиї смерті в ув'язненні були засуджені міжнародним правозахисним рухом, вказував на те, що влада цієї структури в Радянському Союзі похитнулася.

Церемонія перепоховання останків жертв радянських репресій у Києві вилилася у **багатотисячну акцію** засудження радянської системи. Жалобна процесія рухалася від центру Києва до Байкового кладовища під забороненими тоді синьо-жовтими прапорами.

Під час перепоховання українських дисидентів Василя Стуса, Юрія Литвина та Олекси Тихого, які померли в 1984–1985 роках, перебуваючи в таборі особливого режиму на Уралі (Росія). Київ, 19 листопада 1989 року

3. «Живий ланцюг єдності», або «Українська хвиля»

21 січня 1990 року, в 71-у річницю Злуки УНР і ЗУНР, мільйони людей, взявшись за руки, з'єднали Івано-Франківськ, Львів, Рівне... і Київ.

Довжина «Живого ланцюга» перевищувала 770 кілометрів. Участь в «Українській хвилі» (так ще називали акцію) взяли люди з усіх регіонів України, зокрема і з Харкова та Донецька.

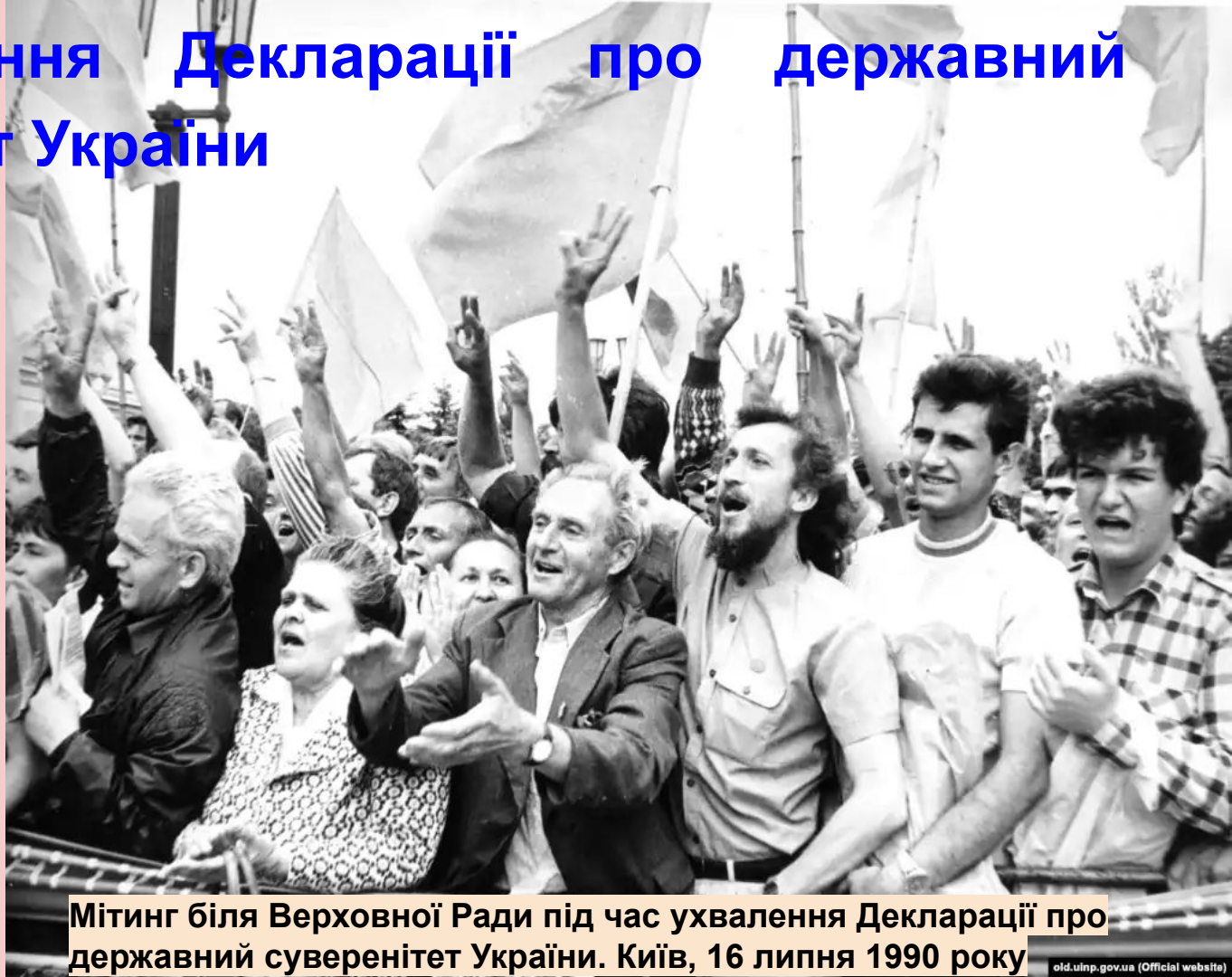
«Живий ланцюг» у Львові, 21 січня 1990 року

Ця акція стала унаочненням (виражала) прагнення українців жити в єдиній Україні.

У «Живому ланцюзі», за неофіційними даними, взяли участь до 5 мільйонів людей, радянська влада назвала цифру в «450 тисяч осіб».

4. Ухвалення Декларації про державний суверенітет України

16 липня 1990 року Верховна Рада УРСР ухвалила Декларацію про державний суверенітет України. 355 – «за», чотири – «проти».

Мітинг біля Верховної Ради під час ухвалення Декларації про державний суверенітет України. Київ, 16 липня 1990 року

У **документі**, зокрема, декларувалося, що Українська РСР є суверенною національною державою; що єдиним джерелом влади є народ; закріплювалося право на громадянство, на власний державний бюджет і грошову одиницю, право мати власну армію та інші необхідні для суверенної держави інституції.

Окрім цього, з огляду на обурення щодо замовчування кремлем **наслідків аварії на ЧАЕС**, у Декларації передбачалося створення власної національної комісії радіаційного захисту, а також право України припиняти роботу союзних об'єктів, які становлять загрозу екологічній безпеці України.

5. Революція на граніті

У Києві відбувалися мітинги, численні учасники яких закликали керівництво України вивести країну зі складу СРСР.

2 жовтня 1990 року в Києві на площі Жовтневої революції (теперішній Майдан Незалежності) студенти розпочали голодування, вимагаючи демократизації усіх суспільно-політичних процесів і розірвання союзного договору.

За ініціативою **Української студентської спілки (УСС)** та **львівського «Студентського братства»**, розбивши наметове містечко в центрі Києва, студенти висунули вимогу провести позачергові парламентські вибори на багатопартійній основі не пізніше від весни 1991 року; повернення українців строкової служби на територію України; проведення націоналізації майна КПУ та ЛКСМУ і відставки тогочасного голови уряду Віталія Масола.

Револуція на граніті. У перший день політичного голодування. Київ, 2 жовтня 1990 року

17 жовтня Верховна Рада ухвалила постанову «Про розгляд вимог студентів, які проводять голодування в м. Києві з 2 жовтня 1990 року». Формально вимоги протестувальників були прийняті.

Ці події отримали назву **Революція на граніті**.

Саме тоді уперше публічно, що показало центральне телебачення України, прозвучало звертання **«пане» замість комуністичного «товариш»**. Так студент **Олесь Доній** (пізніше народний депутат, державний і громадський діяч) звернувся до тогочасного голови Верховної Ради Леоніда Кравчука, який прийшов поговорити зі студентами.

6. Акт проголошення незалежності України

24 серпня 1991 року Верховна Рада тогочасної УРСР переважною більшістю голосів ухвалила **Акт про проголошення незалежності України**.

«Виходячи із смертельної небезпеки, яка нависла була над Україною у зв'язку з державним переворотом в **СРСР 19 серпня 1991 року (ГКЧП, путч – ред.)**, виходячи з права на самовизначення, передбаченого Статутом ООН та іншими міжнародно-правовими документами, здійснюючи Декларацію про Державний суверенітет України, Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки урочисто проголошує незалежність України та створення самостійної Української держави – України».

Автор Акту про проголошення незалежності України, дисидент і багаторічний політичний в'язень радянської системи – Левко Лук'яненко.

7. Всеукраїнський референдум

1 грудня 1991 року відбувся Всеукраїнський референдум щодо проголошення незалежності України.

У бюлетені референдуму було запитання: «Чи підтверджуєте ви Акт проголошення незалежності України?» і два варіанти відповіді: «Так, підтверджую» або «Ні, не підтверджую».

У референдумі взяли участь 31 891 742 людини, що склало на той час 84,18% населення України.

90,32% учасників референдуму відповіли: «Так, підтверджую».

1 грудня 1991 року. На Полтавщині незалежність України підтримали 94,93 відсотка виборців

Проголошення незалежності і підтвердження легітимності на референдумі стало результатом кількасотрічного прагнення українців жити в своїй державі. «Україна не переставала боротися за незалежність. Ніколи. І весь період комуністичної диктатури українці постійно боролися», – наголосив в інтерв'ю Радіо Свобода автор Акту про незалежність, багаторічний політв'язень радянського режиму, співзасновник Української Гельсінської групи, стратег незалежності Левко Лук'яненко.

8. Підписання Біловезької угоди про розпад СРСР

8 грудня 1991 року (через тиждень після Всеукраїнського референдуму) очільники України, білорусі і росії – Леонід Кравчук, Станіслав Шушкевич і Борис Єльцин у Біловезькій Пущі поблизу Берестя (Білорусь) підписали документ (**Біловезьку угоду**), що констатував припинення існування СРСР.

Зліва направо: президент України Леонід Кравчук, голова Верховної Ради білорусі Станіслав Шушкевич та президент росії Борис Єльцин після підписання Біловезької угоди. білорусь, 8 грудня 1991 року

Створена насильницьким шляхом більшовиками на чолі з Леніним і Сталіним тоталітарна держава юридично перестала існувати. За час її існування каральними органами ЧК- ОГПУ- МГБ-НКВД-КГБ були фізично **знищені** мільйони людей.

9. Перші президентські вибори і поступова демократизація усієї виборчої системи

Згідно з Декларацією про державний суверенітет, Верховна Рада 5 липня 1991 року ухвалила **закон «Про вибори президента України»**. Вибори призначили в один день із Всеукраїнським референдумом – на 1 грудня 1991 року. Першим президентом обрали **Леоніда Кравчука**.

18 листопада 1993 року під тиском шахтарських бунтів був ухвалений закон України «Про вибори народних депутатів», що дозволило провести перші парламентські вибори незалежної України не за радянським законодавством. Закон передбачав мажоритарну виборчу систему абсолютної більшості.

Далі виборче законодавство вдосконалювалося з ухваленням нових законодавчих змін, при широкій політичній і суспільній дискусії.

Практика зміни влади через вибори укоренилася у незалежній Україні і це зіграло свою стабілізуючу роль, коли Віктор Янукович утік з країни, росія анексувала Крим, а на Донбасі розпочався збройний конфлікт.

Державні інституції встояли, **вибори були організовані і проведені**. Їх легітимність була визнана у світі.

Президентські вибори. 2014 рік

10. Ухвалення Конституції незалежної України і розбудова законодавства

28 червня 1996 року о 9-й годині 20 хвилин після доби безперервної роботи Верховна Рада ухвалила **Конституцію України** («за» проголосували 315 народних депутатів). Ухвалення Конституції, яка проголошувала Україну суверенною, демократичною і правовою державою і закріплювала головні права та свободи людей, закріпило юридичний фундамент молодій державі. Після цього розпочався процес приведення законодавства до норм Конституції.

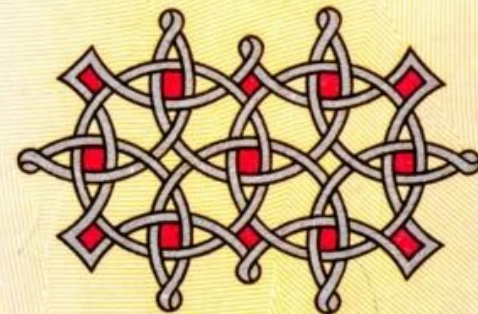
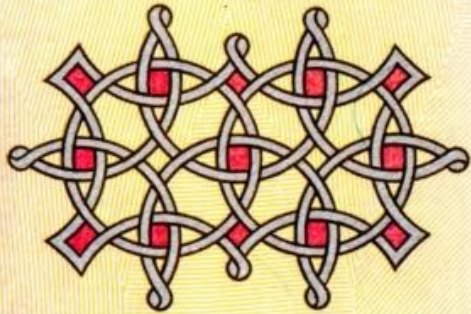
11. Запровадження власної грошової одиниці – гривні

У період **2–16 вересня 1996 року**, відповідно до статей 99 і 102 Конституції України і указу тогочасного президента України Леоніда Кучми, в Україні була **проведена грошова реформа**.

Національною грошовою одиницею та валютою України стала гривня.

Запровадження гривні відбувалося під керівництвом тогочасного голови Національного банку України Віктора Ющенка.

УКРАЇНА

ВОЛОДИМИР ВЕЛИКИЙ

12. Затвердження державних символів України

15 січня 1992 року – затвердження Верховною Радою України музики Державного гімну з пісні «Ще не вмерли України...» за авторством Михайла Вербицького. А слова – через довгі політичні дебати – парламент затвердив аж у березні 2003 року, скоротивши вірш Чубинського до одного куплету і приспіву.

28 січня 1992 року Верховна Рада України затвердила синьо-жовте полотнище як державний прапор України.

19 лютого 1992 року парламент України затвердив тризуб як Малий герб України.

3

13. Підписання міждержавних угод і членство у міжнародних організаціях

Після Всеукраїнського референдуму незалежність України визнала міжнародна спільнота. Першими Україну як суверенну і незалежну державу визнали Польща, Канада, росія і Угорщина. Україна як повноправний член міжнародного товариства почала підписувати міждержавні угоди і долучатися до співпраці з впливовими міжнародними організаціями.

Ось лише деякі з них:

- із 1 січня 1995 року – членство в Організації з безпеки і співробітництва в Європі;**

- із 1996 року – членство в Раді Європі;
- із квітня 1992 року – співпраця з Європейським банком реконструкції та розвитку;
- із вересня 1992 року – співпраця з Міжнародним валютним фондом;
- із травня 2008 року – Україна стала членом Світової організації торгівлі (СОТ); у вересні 2014 року Україна і Європейський союз ратифікували підписану кількома місяцями раніше Угоду про асоціацію з ЄС;
- із червня 2017 року набув чинності закон про безвізовий режим із ЄС.

Після підписання Угоди про асоціацію України і ЄС. На той час голова Єврокомісії Жозе Мануель Баррозо (л), тодішній президент України Петро Порошенко (посередині) і тодішній голова Європейської ради Герман Ван Ромпей. Брюссель, 27 червня 2014

14. Майдан 2004 року – «Помаранчева революція»

У листопаді 2002 року прем'єр-міністром України став Віктор Янукович. Про його стиль керівництва говорили пошепки. Янукович активно готувався до участі у президентських виборах і максимально задіював весь адміністративний ресурс.

Це викликало спротив у різних сферах – від освіти до бізнесу.

У **другий тур** президентських виборів 2004 року вийшли **Віктор Янукович і Віктор Ющенко**. І коли другий тур президентських виборів відбувся з масовими системними фальсифікаціями на користь провладного кандидата, а потім голова ЦВК Сергій Ківалов спробував швидко оголосити перемогу Віктора Януковича – це призвело до початку всеукраїнської акції протесту, що отримала назву **«Помаранчева революція»**

В.Янукович вимагав від президента Леоніда Кучми розігнати Майдан за допомогою армії. Л.Кучма не погодився.

Учасники «Помаранчевої революції» не покидали центр Києва ні вдень, ні вночі, вимагаючи справедливих виборів.

Врешті Верховний суд України скасував рішення ЦВК про перемогу на виборах Віктора Януковича і призначив переголосування, за результатами якого переміг Віктор Ющенко.

15. Суд над Сталіним та іншими організаторами Голодомору

Після Помаранчевої революції, за президенства Віктора Ющенка, відбувся величезний поступ щодо відновлення національної історичної пам'яті.

Розсекречення радянських архівів, запис свідчень свідків Голодомору-геноциду 1932–1933 років в усіх регіонах України, створення Українського інституту національно пам'яті (УІНП), створення Музею Голодомору, створення Єдиного реєстру жертв Голодомору, документальне доведення факту організації сталінським режимом штучного голоду, суд над сталінізмом – це все допомогло українцям осмислити своє минуле.

До цього моменту велика кількість людей боялися розповідати про **Голодомор**, про розкуркулення і примусову колективізацію, які йому передували, про репресії загалом.

14 січня 2010 року Апеляційний суд Києва **визнав** радянських керівників на чолі з Йосипом Сталіним винними в **геноциді українців у 1932–1933 роках**. Їх звинувачують в організації Голодомору, який призвів до загибелі мільйонів українських селян.

Біля Музею Голодомору встановили скульптуру дівчинки з колосками. До її ніг складають колоски, хліб, яблука, калину в День вшанування пам'яті жертв Голодомору-геноциду. Київ,

16. Майдан 2014 року – Революція гідності

Тодішній президент Віктор Янукович та його уряд декларували, що ведуть Україну до підписання Угоди про асоціацію з ЄС. Але під тиском кремля, 21 листопада 2013 року, тодішній прем'єр-міністр Микола Азаров заявив, що уряд призупиняє підготовку до підписання угоди з ЄС на невизначений термін. Це викликало різку негативну реакцію суспільства.

Вже цього дня на майдані Незалежності у Києві почали збиратися люди із прапорами Євросоюзу і державними прапорами, демонструючи свою підтримку євроінтеграції України.

Центр Києва. Стихийний мітинг як реакція на рішення уряду Азарова призупинити євроінтеграцію. 21 листопада 2013 року

Наступного дня, **22 листопада, Майдани за євроінтеграцію** (Євромайдани) збираються у низці українських міст – від Донецька до Львова.

Тим часом у Києві Окружний адміністративний суд обмежує проведення мирних зібрань до річниці «Помаранчевої революції». Київська влада оголошує про початок встановлення на майдані Незалежності конструкції новорічної ялинки, а охороняти цей процес привозять спецпідрозділ міліції «Беркут».

Та це не спиняє прихильників євроінтеграції. У Львові 10 тисяч студентів виходять на студентський марш. Те саме відбувається і в столиці, та в інших містах.

Попри це, **29 листопада 2013 року** Віктор Янукович **не підписав** у Вільнюсі на саміті «Східного партнерства» Угоду про асоціацію та зону вільної торгівлі з Європейським союзом. Це викликало обурення учасників акцій. На майдані Незалежності в Києві студенти не розходяться до пізньої ночі, а невелика кількість людей залишається під стелою до ранку.

На світанку 30 листопада 2013 року «Беркут» раптово жорстоко атакує протестувальників.

Вже через кілька годин на майдані Незалежності зібралися тисячі людей. Вони вимагали від влади покарати тих, хто віддав наказ жорстоко побити студентів. Влада ці вимоги проігнорувала, що лише збільшило число учасників акцій. Так розпочалися події, що увійшли в історію під назвою **Революція гідності**.

Протистояння між учасниками Революції Гідності і силовиками, які виконували накази адміністрації Віктора Януковича, загострилося.

20 лютого підрозділ снайперів у чорному одязі без пізнавальних знаків розстріляв неозброєних мітингувальників, а президент Янукович утік до росії.

Убитих учасників Революції гідності (понад сто людей) почали називати **«Небесною сотнею»**.

За даними Міністерства внутрішніх справ, під час тих подій у центрі Києва загинули також 17 силовиків.

Революція гідності **врятувала Україну** від встановлення тоталітарного режиму, зміцнила демократію та громадянське суспільство, **відновила курс на євроінтеграцію**.

17. Спротив агресії росії, виникнення добровольчого і волонтерського руху

Силове захоплення росією центральних органів влади Криму (**кремль стверджує**, що Крим добровільно приєднався до росії через референдум), **блокування українського флоту та військових підрозділів**, розгортання на сході та півдні України кремлівської **спецоперації «русская весна»** викликало спротив українського громадянського суспільства.

Силою спротиву на самому початку стали **добровольчі батальйони**, які формувалися і оснащувалися громадами у різних регіонах України. На їхню підтримку піднялася хвиля потужного **волонтерського руху**, який у перший перший період війни взяв на себе забезпечення оборонців країни усім необхідним – від їжі до техніки.

Пізніше більшість добровольчих підрозділів увійшли до складу **ЗСУ та Національної гвардії України**. А волонтерський рух пішов на спад тільки тоді, коли держава перебрала на себе усі функції забезпечення армії.

«На національному рівні російська федерація залишається воєнним противником України, який здійснює збройну агресію проти України, тимчасово окупував територію Автономної Республіки Крим та міста Севастополь, території у Донецькій та Луганській областях, системно застосовує воєнні, політичні, економічні, інформаційно-психологічні, космічні, кібер- та інші засоби, що загрожують незалежності, державному суверенітету і територіальній цілісності України», – йдеться у **Стратегії воєнної безпеки України**.

18. Ухвалення закону про мову

25 квітня 2019 року Верховна Рада України ухвалила закон «Про забезпечення функціонування української мови як державної», який **зміцнив позиції** державної мови.

19. Війна. Відсіч широкомасштабної агресії росії

24 лютого 2022 року росія розпочала широкомасштабну війну проти України. І ця війна є зараз найбільшим випробуванням здатності українців захищати свою **незалежність**.

За планом путінського режиму, російська армія мала захопити Київ за 2-3 дні, скинути законну владу і поставити обраного Кремлем маріонеткового керівника.

Однак, **Збройні сили України та Територіальна оборона** зупинили переважаючі сили противника, спалили танкові колони й примусили російські підрозділи відступити. На початку квітня загарбники **вийшли** з території Київської, Чернігівської і Сумської областей, після чого російська армія зосередилася на захопленні Донбасу.

Війна триває. **Україна**, з підтримкою Заходу, **продовжує стримувати** наступ однієї із найчисельніших армій світу.

Та росія не тільки застосовує усю спроможність своєї воєнної потуги проти ЗСУ, вона також, як держава-терорист, обстрілює міста та села України, руйнує цивільну інфраструктуру та промислові об'єкти, шантажує застосуванням ядерної зброї, а також **порушує** Женевські конвенції щодо поводження із полоненими.

Попри це, як показало соціологічне дослідження, **проведене** з 5 до 12 серпня 2022 року Фондом «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва спільно з соціологічною службою Центру Разумкова – громадяни України вірять у перемогу у цій війні. І 72,5% респондентів вважають, що ця віра найбільше об'єднує українське суспільство.

«Понад 90% українців пишаються своїм громадянством. (54,5% дуже пишаються і 36% – скоріше пишаються). Це найвищий показник за весь час соціологічного моніторингу», – повідомляють соціологи.

Головне, що творить і зміцнює **незалежність України**: це прагнення і дії небайдужих людей. Людей, які захищають Україну на фронті, людей, які підтримують армію і розбудовують країну в тилу.

«Сильна нація, очевидно, і може формуватися в період труднощів у період втрат і це значне випробування для українського народу, яке він, на мою думку, витримує з честю», – так спрогнозувала майбутнє соціолог Ірина Бекешкіна.

Попри усі економічні і політичні складнощі, попри життя під постійною небезпекою через дії росії, **незалежність України** підтримує більшість громадян країни. А **покоління**, які сформувалися протягом понад 30 років існування держави України, найбільше **цінують свободу і відкритість світу**.

Молодь, яка народилася і зростала в нових умовах глобального світу та не знала бар'єрів радянського часу, сьогодні задає нові тренди життя, ламає стереотипи, традиції, формує нові запити. **Це – покоління Незалежності**, – кажуть дослідники.

НАБА УКРАЇНІ!
ЗА НАМ СНАБА!

21

Радіо
Свобода

СЛАВА УКРАЇНІ!